

Sygn. akt I PZ 13/14

POSTANOWIENIE

Dnia 12 sierpnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski (przewodniczący)

SSN Krzysztof Staryk (sprawozdawca)

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z powództwa G. K.

przeciwko Przedsiębiorstwu Wielobranżowemu "P." Spółce z o.o. w T. o ustalenie istnienia stosunku pracy, odszkodowanie, wynagrodzenie za pracę, ekwiwalent za urlop,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 12 sierpnia 2014 r.,

zażalenia powódki na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w S.

z dnia 13 marca 2013 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 13 marca 2013 r. Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w S. odrzucił skargę G. K. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w S. z dnia 16 lutego 2012 r., wydanego w sprawie z powództwa G. K. przeciwko Przedsiębiorstwu Wielobranżowemu „P.” Spółce z o.o. o ustalenie istnienia stosunku pracy, odszkodowanie, wynagrodzenie za pracę, ekwiwalent za urlop.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Okręgowy ustalił, że wyrokiem z dnia 11 lipca 2011 r., Sąd Rejonowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w S. oddalił powództwo G. K.; wyrokiem Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 16 lutego 2012 r., została oddalona apelacja powódki od powyższego wyroku Sądu Rejonowego z 11 lipca 2011 r.

W dniu 8 sierpnia 2012 r. G. K. wystąpiła z żądaniem wznowienia postępowania w sprawie zakończonej w/w wyrokiem Sądu Okręgowego w S. Skarżąca wskazała, że uzyskany nowy dowód w sprawie w postaci pisma Naczelnika Urzędu Skarbowego w T. z 6 sierpnia 2012 r., świadczy o istnieniu pomiędzy stronami stosunku pracy, czego dowodziła w zakończonym postępowaniu sądowym [...]. Sąd Okręgowy ustalił, że w przedmiotowym piśmie z 6 sierpnia 2012 r., poinformowano G. K., że na podstawie posiadanych przez Urząd Skarbowy dokumentów, pozwana Spółka zastosowała koszty uzyskania przychodu powódki, dotyczące przychodów ze stosunku pracy.

Sąd Okręgowy stwierdził, że z treści przedstawionego przez skarżącą dokumentu wynika przyjęty sposób kwalifikacji kosztów uzyskania przychodów i jest to jedynie informacja Urzędu Skarbowego, oparta na ocenie posiadanych dokumentów źródłowych, które były poddane analizie Sądu Okręgowego w S.; w związku z tym nie może on być kwalifikowany w ramach podstawy wznowienia postępowania określonej w art. 403 § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy stwierdził ponadto, że przedmiotowe pismo pochodzi z 6 sierpnia 2012 r. i w związku z tym jako środek dowodowy powstały po uprawomocnieniu się wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 16 lutego 2012 r. nie stanowi podstawy wznowienia określonej w art. 403 § 2 k.p.c. W konsekwencji Sąd uznał, że skarżąca w skardze o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w S. z dnia 16 lutego 2012 r., nie wskazała środków dowodowych istniejących w czasie trwania postępowania, mogących mieć wpływ na wynik sprawy, a z których nie mogła skorzystać i w związku z tym na podstawie art. 410 § 1 k.p.c. w związku z art. 403 § 2 k.p.c. odrzucił przedmiotową skargę jako nieopartą na ustawowej podstawie wznowienia.

Powyższe postanowienie Sądu Okręgowego skarżąca G. K. zaskarżyła zażaleniem, zarzucając naruszenie:

1. art. 410 § 1 k.p.c. w związku z art. 403 § 2 k.p.c. przez uznanie, że skarga nie została oparta na ustawowej podstawie wznowienia, pomimo że jako ustawową podstawę wskazano art. 403 § 2 k.p.c., a podstawą tej skargi są takie okoliczności faktyczne lub środki dowodowe, które mogły mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu;

2. art. 244 § 1 k.p.c. w związku z art. 233 § 1 k.p.c. przez odmowę mocy dowodowej dokumentowi urzędowemu i uznanie, że pismo Urzędu Skarbowego z dnia 6 sierpnia 2013 r. (powinno być 2012 r.), na które powołuje się powódka jest jedynie informacją Urzędu.

Żalącą się wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przewidzianych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest niezasadne.

Zgodnie z art. 403 § 2 k.p.c. można żądać wznowienia postępowania w razie późniejszego wykrycia prawomocnego wyroku, dotyczącego tego samego stosunku prawnego, albo wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu.

Przepis ten dotyczy późniejszego wykrycia, a nie - późniejszego zaistnienia nowych okoliczności lub wystawienia nowych dokumentów, czy też powstania innych nowych dowodów. Takie stanowisko zajął Sąd Najwyższy w uchwale siedmiu sędziów – mającej moc zasady prawnej – z dnia 21 lutego 1969 r., III PZP 63/68 (OSNC 1969 Nr 12, poz. 208), stwierdzając, że środek dowodowy, który powstał po uprawomocnieniu się wyroku nie stanowi podstawy wznowienia postępowania przewidzianej w art. 403 § 2 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2014 r., II UZ 3/14 – LEX nr 1448333). W uzasadnieniu postanowienia z dnia 3 kwietnia 2014 r., II PZ 1/14 – LEX nr 1455198 Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że możliwość wznowienia postępowania na

podstawie art. 403 § 2 k.p.c. jest uzależniona od zaistnienia łącznie trzech przesłanek: - wykrycia po uprawomocnieniu się wyroku nowych okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które istniały w toku postępowania, ale nie zostały w nim powołane; - możliwości ich wpływu na wynik sprawy oraz - niemożności skorzystania z nich przez stronę w poprzednim postępowaniu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2010 r., II PZ 12/10, niepublikowane). W grę wchodzi zatem tylko okoliczności faktyczne i środki dowodowe istniejące już w czasie trwania prawomocnie zakończonego postępowania, nie zaś powstałe po tej dacie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 maja 2010 r., III PZ 3/10, LEX nr 602065), a przy tym nie tylko nieujawnione ale i nieujawnialne, czyli takie, o jakich strona nie wiedziała i z obiektywnych przyczyn (a więc nie wskutek opieszałości, zaniedbań, zapomnienia czy błędnej oceny) wiedzieć nie mogła (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2010 r., III CZ 18/10, LEX nr 686067). Ponadto późniejsze wykrycie obejmuje nie jakiegokolwiek nowe okoliczności faktyczne i środki dowodowe, lecz tylko takie, które mogły mieć wpływ na wynik sprawy, a zatem dotyczące podstawy faktycznej dochodzonego przez powoda roszczenia i na tyle istotne, że ich uwzględnienie spowodowałoby wydanie innego rozstrzygnięcia. Mogą to być zarówno fakty i dowody odnoszące się bezpośrednio do postawy faktycznej spornego roszczenia, jak i dotyczące jej pośrednio, tj. brane pod uwagę przy ocenie zebranego materiału dowodowego.

Stosownie do treści przepisu art. 410 § 1 k.p.c. sąd odrzuca skargę wniesioną po upływie przepisanej terminu, niedopuszczalną lub nieopartą na ustawowej podstawie. Postanowienie może być wydane na posiedzeniu niejawnym. Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę przychylił się do poglądu wyrażanego w orzecznictwie, zgodnie z którym sformułowanie podstawy wznowienia w sposób odpowiadający przepisom art. 401 - 404 k.p.c. nie oznacza oparcia skargi na ustawowej podstawie wznowienia, jeżeli już z samego jej uzasadnienia wynika, że podnoszona podstawa nie zachodzi. Taka skarga, jako nieoparta na ustawowej podstawie wznowienia podlega odrzuceniu. Ocena, czy skarga opiera się o ustawową podstawę wznowienia, nie ogranicza się tylko do badania, czy okoliczności wskazane przez skarżącego dają się podciągnąć pod

przewidzianą w ustawie podstawę wznowienia, lecz obejmuje badanie i ustalenie, czy podstawa wznowienia rzeczywiście istnieje (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 października 1999 r., II UKN 174/99, OSNP 2001 Nr 4, poz. 133; z dnia 19 maja 2005 r., II CZ 41/05, niepublikowane, z dnia 14 grudnia 2006 r., I CZ 103/06, niepublikowane, z dnia 30 maja 2007 r., I CZ 40/07, niepublikowane oraz wyrok z dnia 16 maja 2007 r., III CSK 56/07, LEX nr 334985, oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 kwietnia 2014 r., II PZ 1/14).

Biorąc pod uwagę przedstawione wyżej stanowisko judykatury w zakresie omawianej kwestii, Sąd Najwyższy uznał, że Sąd Okręgowy w zaskarżonym rozpatrywanym zażaleniu postanowieniu nie naruszył przepisów art. 403 § 2 k.p.c. oraz art. 410 § 1 k.p.c. Z treści przedstawionego przez skarżącą pisma Naczelnika Urzędu Skarbowego w T. wynika przyjęty sposób kwalifikacji kosztów uzyskania przychodów; pismo to stanowi informację Urzędu Skarbowego, która została oparta na ocenie posiadanych przez Urząd dokumentów, które były oceniane przez Sąd w prawomocnie zakończonym postępowaniu. Sąd Okręgowy w prawomocnie zakończonej wyrokiem z dnia 16 lutego 2012 r. sprawie [...] jedno ze spornych w sprawie roszczeń – o ustalenie, że powódkę i pozwanego łączył stosunek pracy, ocenił w oparciu o cały zespół okoliczności faktycznych – szczegółowo przedstawionych w uzasadnieniu wyroku z dnia 16 lutego 2012 r. W szczególności uwzględnił zeznania stron, dokumentację pracowniczą pozwanego, dokumentację rozliczeniową z Urzędem Skarbowym oraz z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych. W całym zespole ustalonych w sprawie okoliczności faktycznych istotne jest ustalenie, zgodnie z którym od wypłaconych powódce kwot wynagrodzeń nie pobrano zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz nie potrącono należnych składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne, oraz że powódka nie składała oświadczeń na potrzeby wysokości podatku dochodowego w trybie art. 32 ust. 3 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych. Na podstawie oceny całości materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie Sąd Okręgowy uznał, że pomiędzy powódką a stroną pozwaną nie istniał stosunek pracy i w związku z tym oddalił roszczenie powódki o ustalenie istnienia stosunku pracy i pozostałe roszczenia z nim związane (odszkodowanie, wynagrodzenie za pracę oraz ekwiwalent za urlop wypoczynkowy). W kontekście powyższego

stanowiska wyroku Sądu Okręgowego, ma rację Sąd Okręgowy w zaskarżonym postanowieniu, że przedstawione przez skarżącą pismo Naczelnika Urzędu Skarbowego i zawarta w nim informacja – wydana w oparciu o dokumentację uwzględnioną przez Sąd Okręgowy w sprawie [...] – nie może być kwalifikowana jako podstawa wznowienia postępowania określona w art. 403 § 2 k.p.c.

W uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w S. z dnia 16 lutego 2012 r., stwierdzono w szczególności: „Jako kolejny argument mający według apelantki decydujące znaczenie dla potwierdzenia istnienia stosunku pracę, to obliczenia należnego podatku od wypłaconego jej wynagrodzenia, zawarte w protokole kontroli podatkowej US (k.106 - 108). W ocenie Sądu Okręgowego nie przesądzają one w żaden sposób o istnieniu stosunku pracy z tego powodu, że jest to tylko obliczenie należnego podatku dochodowego, którego nie pobrano i nie odprowadzono. Natomiast decyzję w kwestii rozstrzygnięcia, czy przedmiotowe wynagrodzenie wynika z łączącego strony stosunku prac pozostawiono ostatecznie Sądowi (vide: pismo Naczelnika US w T. k. 85). Nie sposób przy tym pominąć, że ze wspomnianego protokołu kontroli wynika (vide k. 110 verte), iż od wypłaconych powódce kwot wynagrodzeń nie pobrano zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz nie potrącono należnych składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne, oraz że powódka nie składała oświadczeń na potrzeby wysokości podatku dochodowego”.

Wobec takich ustaleń nie sposób przyjąć, aby G. K. przedstawiła nowy dowód w sprawie. Przeciwnie – podnoszone obecnie okoliczności były przedmiotem szczegółowej analizy Sądu drugiej instancji.

W tym stanie rzeczy pismo Naczelnika Urzędu Skarbowego w T., wydane już po uprawomocnieniu się wyroku Sądu Okręgowego z dnia 16 lutego 2012 r. nie może być kwalifikowane jako ewentualny środek dowodowy w rozumieniu przepisu art. 403 § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy prawidłowo więc stwierdził, że skarga powódki nie została oparta na ustawowej podstawie wznowienia postępowania; stanowisko zaskarżonego postanowienia uwzględnia analizy interpretacyjne dotyczące przepisów art. 403 § 2 k.p.c. oraz art. 410 § 1 k.p.c. dokonane przez Sąd Najwyższy w powołanych wyżej judykatach.

Bezzasadny jest zarzut zażalenia dotyczący naruszenia art. 244 § 1 k.p.c. w związku z art. 233 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy w zaskarżonym postanowieniu ocenił przedstawione przez skarżącą pismo Naczelnika Urzędu Skarbowego – w zakresie zawartej w nim treści – z uwzględnieniem określonej w przepisie art. 233 § 1 k.p.c. zasady swobodnej sędziowskiej oceny dowodów. W stanowisku zaskarżonego postanowienia nie ma sprzeczności pomiędzy oceną przedmiotowego pisma a regulacjami określonymi w art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 244 § 1 k.p.c.

Z powyższych względów – uznając bezzasadność rozpatrywanego zażalenia – Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji na podstawie przepisu art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.